

sin Affætning eller Efterspørgsel; det gælder ikke, hvad jeg vil kalde den videnskabelige Litteratur, men det vil gælde paa Skønlitteraturens Omraade. Fabrikslitteraturen vilde maaste blive noget mindre hyppig overjat, og deri ler jeg ingen Skade, baade fordi jeg ikke tillægger denne fabrikmæssige Skønlitteratur noget som helst indre Værd, og fordi den i en Henseende utvivlsomt virker til stor Skade, og det er ved den ghyfelige Oversættelsesmaade, hvorpaa den indføres i dansk Litteratur, og som er til Jordærvelse for det danske Sprog. Det er nemlig med et saadant Minimum af Kvalifikation til overhovedet at oversætte, at mange give sig i Lag med at oversætte disse Fabriksromaner, at det danske Sprog i denne Oversættelse er fuldstændig mishandlet. Kunde det altsaa lykkes at virke noget hemmende i denne Retning, kan det umuligt siges at være til Skade for dansk Kultur. — Saa var der et andet Spørgsmaal, om man derved skulde fremelske og opelske en slet dansk Litteratur mere end hidtil. Jeg kan nu heller ikke ret tænke mig, hvorledes det skulde kunne bevirkes paa denne Maade. De, som hidtil have søgt til den tarvelige udenlandske Litteratur, ville maaste ved en eventuel Formindstelse af denne søge til den indenlandske Litteratur og maaste ikke til det allerbedste af den. Men kunde det blot naas, at de fortrinsvis vilde søge til den særdeles anerkendelsesværdige, indenlandske Litteratur, som man spotvis kalder Stolelærerlitteraturen, vilde jeg betragte det som en stor Binding for den danske Litteratur. Allermindst kan jeg frygte for, at der inden for det danske Riges Grænser skulde opelskes en egentlig Fabriks-Skønlitteratur. Det tror jeg ikke paa, thi dertil vil Markedet alligevel være for lille. Skulde endelig galt være, og det virkelig alligevel skulde indtræde, saa vi dog ikke Ondet værre, end det var for, og i hvert Fald vilde, forekommer det mig i alt Fald, denne tarvelige, indenlandske Litteratur dog være at foretrække for den tilsvarende, tarvelige, fremmede Litteratur, for saa vidt som man i alt Fald fik den i en Form, der ikke vilde bære det ghyfelige Mærke af en slet og sprogforvanskende Oversættelse. Det er meget rigtigt, at Mindretallet strejfer disse to Punkter, fordi det er de eneste to Momenter, der overhovedet synes mig, ved denne Dags Overvejelse, at kunne komme i Betragtning. Det er Spørgsmaalet om Forfatterens Ret — og med Forfatterne staa selvfølgelig Forlæggerne i dette Punkt solidariske — og den danske Nations, eller den danske Kulturs Ret, der altsaa rejser det Spørgsmaal, om en saadan Be-

stemmelse vilde skabe en aandelig Toldmur eller kinesisk Mur paa vort Omraade, hvad jeg paa ingen Maade kan erkende. Det er de to Hovedsynspunkter, og i Kraft af saadanne Overvejelser, jeg har tilladt mig at fremføre, er det, at Udvalgets Flertal mener, at ingen Almeninteresser kunne paaberaabes, som kunne være imod her at give Forfatterne fuldt ud, hvad de gøre Krav paa, hvad den almindelige europæiske Bevidsthed tillægger dem, og hvad vort Broderland Norge ogsaa har tillagt dem.

At meget liden Betydning forekomme andre Betragtninger mig at være, og jeg paaskønner, at Mindretallet ikke har draget andet end disse to Punkter frem, som i Virkeligheden ere Sagens Kernepunkter. Nogle enkelte Interesser, som der er peget paa af Udvalgets Flertal, s. Eks. at Pressen med Hensyn til en vis Del af sit Stof kunde blive lidt danskligere stillet, naar en saadan Lov udkom, end før, forekomme mig at være altfor smaa til at spille nogen Rolle under Sagens Overvejelse, thi der er jo ikke Spørgsmaal om store nationale Interesser, der paa nogen Maade kunne veje op mod Forfatterens Interesser; her er kun Spørgsmaal om ganske smaa Interesser for dem, hvem det maaste kunde være mere behageligt, at Forfatterne ikke havde den ompjurte Ret. Jeg skal derfor heller ikke komme nærmere ind paa dette ganske lille Synspunkts Drøftelse, som heller ikke Mindretallet har fremdraget, men kun gøre opmærksom paa, hvad Udvalgets Flertal har sagt, at for det første skaber man sig vistnok, ved at fremhæve dette, Bønskeligheder, som i Virkeligheden ikke vilde vise sig at være til Stede, naar det føres ud i Livet; og for det andet, selv om det kunde have visse Ulemper for disse Interesser, er det ikke noget, som kan hjemle et Privilegium lige over for det, som den almindelige Ret hjemler. — Som sagt, det er de to eneste Punkter, hvor der er en Forskel mellem, hvad Udvalget har indstillet og Regeringen foreslaaet, og saa det af Folketinget i forrige Samling vedtagne; det er de to eneste Punkter, jeg som Ordfører for Udvalget har fundet Anledning til at berøre. Jeg skal derfor nu slutte med at indstille Forslaget til Landstingets Vedtagelse i uforandret Skikkelse, i fuld Overbevisning om, at hvis det maatte lykkes at føre dette Lovforslag frem og afslutte det saaledes, at det bliver Lov, vilde baade Rigsdagen og den Regering, som det lykkes at gennemføre det, have stor Være deraf.

J. Pedersen: Da jeg ikke har stillet noget Ændringsforslag til det foreliggende